

Retirada sense recompensa

DENNIS ROSS

L'assassinat del xeic Ahmed Iassín, fundador i líder espiritual de Hamàs, passa de manifest que hi ha una guerra entre israelians i palestins.

Al llarg dels darrers tres anys, el procés de pau no ha estat gens efectiu: el pla de pau existeix, però és paper mullat. El conflicte continua i genera víctimes de totes dues bandes.

A la curta, l'assassinat de Iassín, el dijous 22 de març, a Gaza, fomenta els sentiments de venjança de tots els qui volen veure patir els israelians. El mateix dimarts, l'exèrcit israelià va frustrar un llançament de míssils contra Israel, que venia del sud del Líban, i on van morir dos dels atacants com a conseqüència del foc creuat.

A la llarga, però, el fet és que la major part de palestins prefereixen coexistir, en comptes d'estar permanentment en conflicte, i no donaven suport a Iassín, ni a Hamàs, com a solució de futur.

No és cap secret: els oficials israelians estan molt preocupats pel fet que puga semblar que la retirada de les tropes israelianes de Gaza, que ja fa temps que està planificada, és una conseqüència de la violència de Hamàs. (Pot ser que, per aquesta mateixa raó, els israelians s'hagen decidit a dur a terme una nova ofensiva contra Hamàs i els seus líders, a Gaza.)

El que més crida l'atenció és el fet que cadascun dels palestins amb els quals vaig parlar en una visita recent al Pròxim Orient estaven convençuts que Hamàs hi guanyaria molt, tant a efectes pràctics com a efectes psicològics, si els israelians s'enretiraven de Gaza.

Podríem pensar que, si això és així, si de debò totes dues parts tenen una gran preocupació pel fenomen, serà més fàcil trobar elements comuns des dels quals coordinar la retirada dels israelians, de manera que això beneficie els palestins.

Pot ser que, si el primer ministre israelià, Ariel Sharon, i el palestí, Ahmed Qurei (Abu Ala), es reuneixen per fi, el procés de pau començarà. Abans, fins i tot, però, de l'assassinat de Iassín, ja es va veure clar que seria difícil que tots dos homes arribaren a un acord viable.

Els israelians estan convençuts que Qurei no té autoritat; que el líder de l'autoritat palestina, Iàsser Arafat, li lleva qualsevol tipus de poder de decisió, i que Arafat prefereix el caos a l'estabilitat.

L'única manera d'aconseguir alguna cosa seria que Qurei demostrara a Sharon que té uns veritables plans de seguretat. Si no, els israelians continuaran amb la via unilateral que han triat: la retirada de Gaza i l'acabament del mur.

En circumstàncies normals, ara és quan hi haurien d'entrar en acció els Estats Units, per tal de servir com a mediadors. Però l'administració Bush també confia ben poc en l'autoritat palestina, i gairebé no s'hi ha reunit. En comptes d'això, l'únic que fan és consultar Sharon pel que fa a les seues decisions unilaterals.

A un cert nivell, això és apropiat, i comprensible. Després de tot, Sharon està disposat a moure fitxa: evacuar els assentaments i retirar-se del territori, sense esperar cap tipus de reciprocitat per part dels palestins. L'administració Bush vol que Israel faci tots els moviments possibles, perquè pensa que, d'aquesta manera, els Estats Units rebran més suport internacional.

Però, si només escolta els israelians, l'administració Bush sembla que promou una certa passivitat per part de tots els altres, incloent-hi els palestins, els egipcis i els europeus. En comptes d'afrontar la seua responsabilitat, simplement deixen actuar els americans i els israelians, per veure com evoluciona tot plegat.

El pitjor de tot és que els únics que planifiquen alguna cosa són els de Hamàs. Ara per ara, decideixen què faran el dia que els israelians siguin fora de la franja de Gaza. Segons el que comenten alguns israelians i palestins, Hamàs podria intentar absorbir els assentaments que abans havien estat israelians i formar el Govern palestí.

Això no vol dir que els Estats Units hagen de deixar de tenir contactes amb Israel. És una crida perquè l'administració Bush comence a tenir converses paral·leles amb els palestins, amb els

egipcis, amb els jordans i amb altres països de l'entorn, per assegurar-los uns determinats resultats el dia que l'evacuació israeliana siga realment efectiva.

Hi ha algunes qüestions fonamentals que caldria plantejar des d'ara: quines són les actuacions que haurien de dur a terme els membres de l'Autoritat Nacional Palestina per tal que puguin ser ells mateixos, i no Hamàs, els qui controlen els antics assentaments israelians? Quina mena d'ajuda, fins i tot econòmica, haurien de rebre els palestins moderats per tal de demostrar que poden fer-se càrrec del poble palestí, i no han de fer-ho els membres de Hamàs?

Els palestins no poden fer-s'ho tots sols, especialment després de la confusió que ha creat l'assassinat de Iassín. D'altra banda, però, reben moltes pressions dels líders del món àrab i de la comunitat internacional.

Cal que es diga ben clar, públicament, que els palestins hi guanyaran molt, si passen a l'acció, i que, en canvi, hi perduran molt si defugen les responsabilitats que els pertoquen. A més, també reforçarien, amb això, el poder de l'autoritat nacional enfront de Iàsser Arafat.

Si els Estats Units no comencen a mantenir converses amb els palestins, no hi haurà res a fer. Res no serà com volen que siga: ni els israelians tindran més seguretat, ni els palestins tindran més poder d'autogovern i de dur a terme polítiques reals, ni tan sols serà possible un clima de diàleg que afavoresca la pau.

Si els Estats Units no lideren un veritable moviment que genere respostes efectives, aquest "moviment de fitxa" de Sharon només generarà noves confrontacions, i menys possibilitats d'accedir a una coexistència pacífica.

Dennis Ross, enviat al Pròxim Orient per l'administració Clinton, és director del Washington Institute for Near East Policy
© The New York Times - EL TEMPS
Traducció: Maite Insa